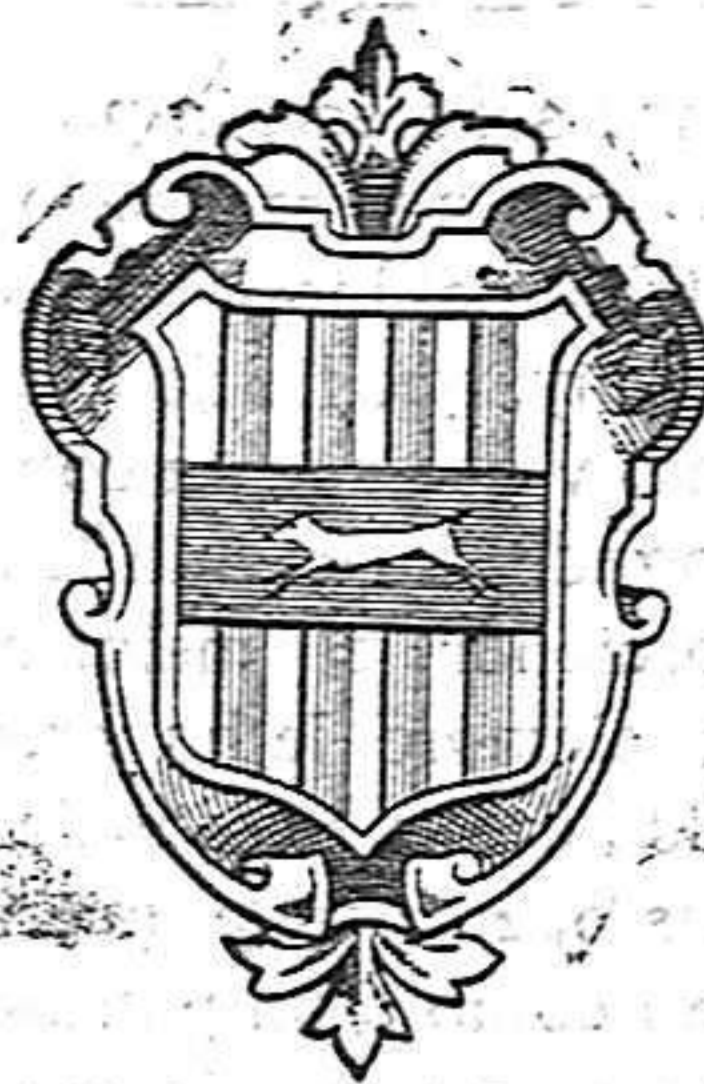

La Veu d'Inca

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Murta, 5.—INCA.

Anys III

SETMANARI POPULAR
INCA 31 DE MARS DE 1917

Núm. 118

PAGAMENT A LA BASTRETA
Un trimestre Una pesseta

EXTRACTE DE LA CONFERENCIA ANTI-TUBERCULOSA de D. SEBASTIA AMENGUAL

Malgrat la cruesa de la nit del diumenge, comparagué al Círcol catòlic un públic intel·ligent i selecte, encara que no numerós, atret pel tema i la competència del il·lustrat conferenciant. Veritablement tenia preparat un treball que suposa una preparació remota i ben orientada en la matèria que tractà. No és fàcil de fer, seguir el conferenciant, per donar-ne una idea a nostros lectors, en una matèria tant enreviscolada com aquesta.

Comensa manifestant que's presentava per a complir un deure. Formant part de les distintes societats de la casa, es creia obligat a pendre part en la tasca de vulgarització científica que'l Círcol s'havia imposada.

He elegit, diu, el tema de la tuberculosi, per corregir conceptes equivocats que generalment es té d'aquesta malaltia, i per haver estudiat amb tot interès i alguna extensió els problemes tuberculosos.

L'importància de la tuberculosi es demostra per la mortalitat que donen les estadístiques. (En llegeix algunes que aborronen) Es un problema social de tal magnitud que'ls governs de totes les nacions civilitzades prenen part en les campanyes anti-tuberculoses; i és una obligació i una necessitat contribuir tots a la lluita contra aquesta malaltia perquè sia de resultats pràctics els treballs que's fassin.

E-hi ha molts de problemes tuberculosos que s'estàn discutint; i per demostrar-ho va citar treballs de Manheimer, Ferrán, Sanfina, Mayoral, Ravellat, etc. etc. indicant que's concretaria a tractar únicament de qüestions ben resoltes.

La tuberculosi és una malaltia més general que no's creu. E-hi ha moltes formes que passen desapersabudes, malalties de l'estómac, de budells, de fetja, de la bufeta, de les orelles, d'ulls, d'ossos, etc... que son tuberculoses i ben tuberculoses, sense tenir res de mal an els pulmons. Ademés d'aquestes malalties, que les porien dir tuberculosi locals, e-hi ha altres tuberculosi generals que passen també desapersabudes; i és, perquè no segueixen el curs ordinari de la tuberculosi pulmonar.

Entre les que passen ignorades e-hi ha la tuberculosi benigne, d'En Murat; la intermitent, d'En Maragliano; la abortiva, d'En Bard; l'atenuada d'En Bezanon, etc. etc...

Existeix una qüestió de gran interès; i és que totes les malalties poren tubercular-se, totes poren conduir-nos a la tisi. Explica el mecanisme de la tubercularització consecutiva a distintes malalties i l'immensitat de víctimes que fa, que no consten a les certificacions de defunció. El Dr. Browardels ha fet grans treballs que confirmen aquestes idees.

Entrant an el capítol de la curabilitat, diu que està provada amb mils d'autopsies practicades per distints autors, i en nombrosos sanatoris i clíniques. Es de notar el Dr. Daremberg, qui, després de curar-se d'aquesta malaltia, es dedicà en tot afany a la seva especialitat i va escriure una obra d'un parell de toms. S'han fets molts de treballs experimentals que confirmen la curabilitat de la tuberculosi. El microscopi i els treballs de sanatoris han donada molta de llum, duguent la convicció palmaria de la curabilitat de tal malaltia.

Partint del concepte d'En Sahli sobre l'immunització i el tractament de la tuberculosi, en una obra publicada l'any passat, la curació s'obté per la regularització de les funcions orgàniques; i els tuberculosos quant los posen en condicions de poder-se desenvolupar les defenses naturals d'immunització, arriben a localitzar i destruir el microbi, mitjantant la funció de la fagocitosis, i neutralisà les toxines o verins que aquest produeix, per medi de les anti-toxines que l'organisme silenciosament elabora.

Ademés d'aquestes defenses que poriem dir ordinaris e-hi ha defenses extraordinaris per la formació d'anti-cossos específics. Això no és una teoria sinó una veritable realitat demostrada, que constitueix la base i el fonament de la medicació de la tuberculosi, mitjantant la tuberculina.

Les defenses es despleguen segons les necessitats, perquè la Naturalesa, que és molt sabia, no cria elements inútils. Un

organisme pot al principi no vencer la tuberculosi, i més tard, dominar-la i arribar al goriment absolut, després d'haver entrat al tercer grau de la malaltia.

Respecte de la qüestió del tractament, no és possible senyalar un pla determinat per la tuberculosi. E-hi ha mil tractaments útils, però solament un ignorant poria indicar la medicina convenient per aquesta malaltia; perquè lo que és bo per un, és perjudicial a l'altra, inclús la sobre-alimentació i fins i tot els aires del mar.

Aquesta dolencia, no és una entitat morbosa, sino una qualitat morbosa, que està per demunt totes les malalties. Aconsella que cada malalt segueixi el dictamen del seu metge, sia el que sia, i que mai fassin cap imprudència donant a un tuberculós el medicament que va anar bé a un altre. Solament el metge sabrà establir un bon dictamen, apropiat a cada cas i naturalesa, inspirant-se en la llum de la curació natural i tenguent en compte els següents extrems:

- 1.er Atendre a l'estat constitucional i a les causes individuals de la tubercularització.
- 2.^{on} Corregir totes les perturbacions que dificultin les defenses orgàniques.
- 3.er Animar, sense engany; perquè la fe i l'esperansa del malalt ajuden a la curació.

Concluí tant notable conferencia, donant alguns consells i advertencies de bon retgit.

1.ª Siguem prudents amb el contagi, deixant-nos guiar pel metge. E-hi ha moltes tuberculosis que no contagien. I mentres hi ha cases que prenen mides i precausions ridícules i folles, n'hi d'altres que per la seva dexadés i abandonament merexen esser castigades.

2.ª Els vicis i els desordes de tota mena, el rosecs de malalties, tubercularisen més que'l mateix microbi (bacil de Koch) perquè inutilitzen les defenses orgàniques.

3.er Tenguem sempre present que la tuberculosi és curable en tots els períodes; això està demostrat per la ciencia i confirmat per la experiència.

4.ª Estarem acertats si pensam que duim tuberculs i bacils de Koch demunt, amagats; però que les nostres defenses mos salven; i segons aquesta idea, hem de tenir més por de perdre les nostres defenses que no del microbi de la tuberculosi.

M. DURÁN.

HIMNE DE LA PEREGRINACIÓ FRANCISCANA al Santuari de la "Mare de Deu de Consolació," del poble de Sant Joan.

(CHOR)

Oh Verge tota candò,
qui somreis encisadora,
quant amb tendre efusió,
os diuen CONSOLADORA!
Oh paràclita Senyora!
perque ens escoltéu millò,
també nosaltres deim ara:
Verge de CONSOLACIÓ:
en qualsevol aflicció
mostrau que sou nostra Mare.

Quin cor en la endurida
petja del món, no porta tribulació i dol?
Espinas de miseries hi obriren greu ferida;
més Vos, bàlsem de vida,
ungint-lo piadosa, l'ompliu de dolç consol.

II

El còs és frevolesa,
que el vent de la maluria no's tura d'açotar,
i en mig de les angúnies de nostra carn opresa,
qui si no Vos, Princesa
del bell consol, s'acosta les ansiés a calmar?

III

Baix vostre dolç imperi
s'acull, oh Verge, el poble de St. Joan diuós,
i sota els insondables plec del mantell aeri,
consol i refrigeri
sempre a tota hora troba pels humanals dolós.

IV

Sens que la fe vacilli,
a Vos també acudeixen els fills del St. d'Assís,
i a vostra augusta planta, planyent el dur exili,
inpiren vostre auxili
constant en esta vida i el do del Paradís.

V

Ja que en sou Reina pía,
protegiu eixa terra, que aimáu i os ama tant,
i vostres mans, curulles de gracies, cada dia,
obriu-les, oh Maria!
damunt sos fills com maina de tots bens abundant

VI

Girau la placidesa
de vostra ullada sobre lo mundial fragó;
com arc-del-cel ja brilli en sa rient bellesa,
i sia a l'orfanesa
consol i ampar, oh Mare de Consolació!

JOSEP ROSSELLÓ ORDINES.

Lo que pot la Força del treball

L'altra diada donarem compte a nostros llegidors de la labor d'Antoni Ferrer Estrany que a l'Amèrica del Sur ha lograt una posició social brillantíssima; i avui ens plau copiar de «Los Previsores del Porvenir» una nota biogràfica d'un altre inquer, En Pere M. Estrany i Matheu, que a la Ciutat de Mallorca ha posat a gran altura la industria de calsat.

Vegin que en diu la esmentada revista:

Al honrar hoy nuestras columnas con el retrato del asociado núm. 179.191 letra E, D, Pedro M. Estrany y Matheu, experimen-

tamos inmensa satisfacción por dar á conocer la labor que ha realizado en pro de nuestra institución el biografiado.

El Sr. Estrany, que ha dedicado toda su vida al trabajo y que cuenta con una posición desahogada, no olvida un momento ver de proporcionar el mejor bienestar á sus obreros; siempre le ha preocupado el porvenir de los desheredados de la fortuna; así es que sus operarios le quieren como á un padre y no como á un patrono.

Hace algunos años que le preocupaba al Sr. Estrany poder hallar una fórmula para proporcionar á sus obreros un retiro ó pensión al llegar á la vejez; y después de un meditado estudio de todas las Sociedades de retiro y pensiones establecidas en España y de las Compañías de Seguros, ninguna le pareció mejor para sus fines que «Los Previsores del Porvenir,» inscribiendo en ella desde 1.º de Enero del corriente año á todo el personal empleado en sus fábricas que no excedia de cuarenta y cinco años de edad; los que pasen de esta edad, que son bastantes disfrutarán de otras ventajas que tiene en estudio.

El Sr. Estrany, hasta la edad de veinte años trabajó de oficial zapatero en varios talleres de Inca, su pueblo natal; después pasó á Palma y montó una modesta fábrica de calzado, que constantemente ha ido perfeccionando y ampliando, y hoy, debido á su constancia, posee una fábrica montada con los últimos adelantos, que por su importancia es tal vez la primera de España: puede fabricar diariamente unos mil pares de zapatos, desde la clase corriente a la de gran lujo de señora.

Tiene, además, montada el Sr. Estrany una importante fábrica de curtidos para surtir expresamente á la de calzado.

Tiene empleados en sus fábricas unos 400 operarios entre obreros y obreras, y de éstos ha habido 225 que no han excedido de los cuarenta y cinco años, y los ha inscrito en «Los Previsores del Porvenir» por dos cuotas cada uno; y para demostrar el cariño que siente por la Asociación, se ha inscrito él y su familia por la cuota máxima.

Como hay otras entidades que regalan constantemente á la clase obrera libretas de pensiones ó retiros, el Sr. Estrany, con el fin de interesar, á su personal que estudie la obra de «LOS PREVISORES DEL PORVENIR,» ha creído que el medio más acertado para conseguirlo es que el mismo beneficiado ayude á pagar sus cuotas; así es que él abona las tres cuartas partes, i la otra parte restante el mismo beneficiado. De esta manera los obreros tendrán más cariño á la Asociación, y no sucederá como en casos que se regalan libretas de otras entidades que las miran con indiferencia los agraciados.

Digna de los mayores elogios es la obra altruista realizada por el Sr. Estrany de inscribir por dos cuotas mensuales á todo el personal empleado en sus fábricas; y ojalá se imite su ejemplo, que sería base segura para que desapareciera en parte la tirantez que existe entre patronos y obreros.

Garbes i Gavelles

Pastoral comentada

S'ha comentat molt a Madrid la carta-pastoral dirigida a la clerecia i al poble diocesà pel cardenal Guisasaola, arquebisbe de Toledo.

Es titula la carta: «El Papa y la paz de las naciones». Té paragrafs molt interessants que segurament seran objecte d'acolorats comentaris; entre altres, els següents:

Durant més d'un segle, un conjunt d'afirmacions absurdes han informat la direcció de totes les nacions. El concepte del dret quedà lligat amb la forsa que l'havia de mantenir.

L'anomenat principi de la no intervenció quedà consignat com un dogma, separà la moral de la política, i més enllà es promulgà el propi interès i anuncià la desaparició de les nacions dèbils, com en temps dels bàrbres s'eliminaven els vells i els lisiats.

S'alimentaren ànsies imperialistes i es preparà amb armaments formidables a lluitar per l'hegemonia d'un poble en tot el món.

Abans de celebrar-se les conferències anomenades de la pau, ja s'anunciava el fracàs de les deliberacions i bons propòsits, mirats amb desdeny en quant a pareixia no convenir als seus interessos pels representants de les anomenades grans potències.

Fou la vida pública en el moment indicat una total subversió del dret dels pobles.

Diu que la guerra actual estava determinada en ses causes, arribant-la a anunciar els pensadors. I afegí:

La pau no pot venir de les nacions que lluiten. Parlem d'una pau justa, que no sia quelcom més que una treva o armistici que prepari la guerra de demà, que serà inevitable sense un canvi radical en les idees i en els sentiments polítics dels directors dels pobles.

Dos errors funests impediren una pau estable: el fals concepte del fi de les nacions i el fiar-ho tot als interessos públics, sense tenir en compte la religió. Sense la religió és impossible el govern i la pau de les nacions.

Es necessari i urgent la restauració del Dret Internacional cristià.

La boja ambició d'emancipar-se de la tutela del Creador fa a les nacions conculcadores dels pobles dèbils i menys-preuadores de la justícia.

Per això, dats els errors polítics que roseguen la constitució dels Estats moderns, els pobles clamen per la pau i la pau s'admet com un fantasma; l'ideal de la pau s'admet a títol de major preponderància dels vicis i les passions humanes.

En els grans conflictes socials i polítics, els ulls de tothom s'han girat al Vaticà i d'allà han descendit paraules de sabiduria i corrents d'harmonia i de pau.

Lleó XIII prenuncià una paraula decisiva respecte a tots els problemes que angustien a la humanitat. Parlar de hegemonia religiosa, d'ambicions de domini temporal, a més de ser arcaic, és un erro i una burla sagrant.

La Iglesia sab que és enemiga de persecucions i de violències, i no defuig el càlzer, encara que suspira i gemega perquè la seva passió serveixi de redempció dels pobles desviats del veritable camí. Obrant així compleix la missió eterna, el manament de Crist, que és una llei i una veritat, un poder eficaç i irresistible, que predica la pau.

Avui, més que mai, manca una veu potent que pronuncii el «pax vobis» en mig de la lluita.

La guerra actual té una explicació en la preponderància absoluta de l'Estat modern.

que absorbeix tot dret i tota personalitat. Avui els pobles en lluita temen la pau del venciment tant més que la mateixa guerra, perquè ambdós esperen la salvació de mans dels seus enemics.

Els Estats i els pobles semblen haver acceptat aquest dilema inexorable: o vèncer o morir, i és que no esperen una pau justa, puix no aprecien que es pugui donar a la guerra el valor d'una rectificació, millor dit, d'una redempció, peis errors i les culpes passades dels governants dels pobles.

La veu que clama per la pau és la veu del Papa. Si els pobles han d'arribar a la desitjada concòrdia, que ningú oblidí que el Papa és llac d'unitat i les seves paraules vincles de justícia i amor.

El cardenal excita després a la oració i amor al Papa, i diu que el triomf de la guerra sense l'existència del dret és una infàmia.

Afegeix que és utòpic confiar la pau als elements humans. La pau ve de lo alt, ja que sols pot arraigar en cors propicis que odien la iniquitat i estimen la llei divina.

El Llibre d'Honor de Catalunya

La Junta Directiva de la Lliga Regionalista va acordar en la darrera sessió un vot de confiança a la Comissió d'Acció política perquè organitzí la gran festa de Catalunya: la festa per la victòria esplendorosa de les eleccions provincials i la festa de l'entrega als parlamentaris de la Lliga del Gran Album d'Homenatge que amb milers de firmes, serà el llibre d'Honor de Catalunya.

Si la Comissió d'Acció política vol fer una gran festa, una festa que superi el dinar de la Victòria de 1905, la Diada Regionalista de 1913 i la Festa de la Unitat Catalana de l'any passat, és de creure que triï, per a celebrar-la, un diumenge del mes de maig.

Serà així, el mes de maig que ve un mes de festes nacionalistes: mes de florida esperansadora. S'obriràn les festes amb la dels Jocs Florals, festes hi haurà per la vinguda dels nacionalistes valencians, festes pel grandió homenatge al gloriós Orfeó Català, i la festa de la Lliga; no essent estrany que pugui coincidir amb aquesta la visita a Barcelona dels onze diputats nacionalistes baskis triomfants en les darreres eleccions provincials.

Sobre l'us de la Llengua materna als actes del culte catòlic.

Vetllant sempre pel suprem interès de nostre idioma l'Associació Protectora de l'ensenyansa catalana ha enviat a tots els Arquebisbes i Bisbes de les terres catalanes—Catalunya, Mallorca, Rosselló i València—un important document, a on es retreu la interessantíssima carta del Sant Pare Benet XV an els Arquebisbes i Bisbes del Canadà sobre l'us de les llengües parlades en les llurs Diòcessis.

Greu mos sab, per falta de lloc no podem inserir tant important document.

Mallorquines

PARLAMENTARIS CATALANS A MALLORCA

El telegraf ens tramet la notícia de que aquesta primavera vendrà a Mallorca els parlamentaris catalans, en excursió de propaganda. Daràn mitins a Soller, Felanitx, Inca i Ciutat.

No vos dic si aquesta notícia tan afalagadora ha omplert nostro cor de gaubança! Noltros que teniem tants de desitgs de sentir a l'incomparable Cambó, al gran apòstol del Verb català, figurau-vos si estam ben redesatisfets.

Desd'are ja'ls allargam nostres brassos. Estam d'enhonorabona!

BREGUES DE CANS... I MES BREGUES DE CANS

No tant sols se'n fan a Campanet, senyor Governador, sinó que també se'n fan a Binisalem i dues en un dial, com succeí diumenge passat, dins la clasta de ca'n Pip. Vol més detalls?

Aquest espectacle brutal, els bons mallorquins no'l veim en bons ulls. Prometé posar-hi remei, senyor Governador, i'l remei és que les bregues de cans augmenten, se multipliquen.

Se deurà això a que's volen riure dels seus oficis?

No sabem que dir ni que pensar... Mem si encara ens haurem d'enfadar per no fer-se cumplir la llei, per no voler evitar un espectacle barbre fins a l'últim extrem! Ja ho val!

MALLORQUINS PREMIATS

En el certamen de música popular que va celebrar-se un d'aquets dies en el «Palau de la Música Catalana» de Barcelona, varen ser lloretjats amb diferents premis Mn. Antoni Pont de Manacor i D. Antoni Pol de Ciutat.

Aquestes tonades nostres, aquets ballats mallorquins han estat premiats!

Quants n'hi ha, per desgracia nostra que se diuen mallorquins i fan lo posible per fer-los desaparèixer, per trobar que fa més ff cantar quatre tonteries acompanyades de música torera, que fa més senyor ballar garrotins sensuais, embrutidors.

Nostra enhonorabona més coral an aquets senyors que donen a conèixer nostros cants, i nostres dançes, espurnes de l'ànima mallorquina.

ELS CANS CAMPANATERS.... DUEN COUA

Sembla que el quefe local dels lliberals de Campanet, com a protesta del escàndol que varen dar els canistes dia 13 d'aquest mes, ha presentat la dimisió del càrrec.

Si hagués cuidat de evitar les bregues d'es d'un principi no hi hauria hagut necesidat d'arribar an aquest extrem i are amb la seva dimisió el poble se quedarà desamparat, millor dit, en mans dels canistes, jugadors i devots de Baco.

A Campanet jase farta un hombre que's faci respectar i donar ventim quant sia necessari.

PUBLICACIONS REBUDES

Dijous i Divendres Sant.—*Les hores santes de monument.*—Traducció rimada i en prosa dels textos litúrgics per Mn. Josep Forn, Pvre.—Notes explicatives i rubricals de Mn. Miquel Fitó, prevere.—Pròleg de Mn. Eudalt Serra i Buixó, Pvre.—*Text llatí i català.*—«Foment de Pietat Catalana», carrer Baix de Sant Pere, 7, Barcelona.—1917.

Oportuníssimament ha aparegut aquest bell llibre de exquisida pietat tan aposta per a les pròximes solemnitats de la Setmana Santa.

La gent cristiana que tan assíduament sol acudir a les funcions religioses del Dijous i Divendres Sant tindrà en la nostra llengua i amb un aire novíssim el llibre ideal per seguir les imposants ceremonies d'aquelles diades, havent-ne ensems una comprensió no pas merament científica, sinó ben càlida de fervor. El traductor, ja avesat amb èxit a aquestes treballs, dona a la seva versió,

dins una correcció finíssima d'estil i de llenguatge, un meravellós caient popular d'una frescor i delicadesa com pocs aconseguixen avui en dia. És de debò el seu aire enamorador i encomana desseguida la seva lectura un tal entusiasme que un home sembla assaborir en text original la imponderable riquesa de les coses que tradueix. Els salms mateix, que de vegades resulten prou difícils, devenen amb la rimada de Mossèn Forn, bategants de sentiment i lluminosos de per tot.

El llibre, obeint a la seva rotulació, conté: *Professó al Monument, Despullament d'altars, Lavatori dels peus, Matines i Laudes del Divendres Sant (Les tenebres), Ofici del Divendres Sant, Passió, Adoració de la Creu, Professó de retorn al Monument.* Davant cada una d'aquestes peces litúrgiques Mn. Miquel Fitó, ja prou conegut per aquesta mena d'estudis, hi posa unes exquisides notes sobre la significació i valor simbòlica de les mateixes, glossant d'un abast les més fortes i intenses expressions dels sagrats textos.

El llibre, il·lustrat amb bellíssims gravats i d'unes 200 planes, és presentat amb el gust que ja sempre posa en les seves publicacions la Biblioteca «Foment de Pietat Catalana» i, com ja s'indica en el pròleg, que és un substancios estudi sobre la divulgació dels textos litúrgics, la obra vé a ésser el començ i fonament d'una Setmana Santa completa en el mateix estil.

Preus: En rústica, 1 peseta; enquadernat amb tela i rotul daurat, 1'50 ptes.

Noves d'Inca

NOSTRA REUNIÓ

A la reunió que tenguérem dimars an el Círcol d'Obrers Catòlics, e-hi assistí molt poca gent, degut sens dubta al temps crúu que feia en aquella hora. I així e-hu pensam perquè abans i després d'ella bastantes persones ens han manifestat el seu apoiament per seguir publicant *La Veu d'Inca* i fins n'hi ha que mos han oferides pagar varies suscripcions per donant-ne algunes per propaganda.

En dita reunió solament es tractà de la part econòmica ja que ella és la base de tot renovament i poixansa.

La suscripció de *La Veu d'Inca*, a pesar de està escrita amb una llengua que encara fa mal d'ulls a qualcú, és la més numerosa que pugua haver tenguda cap setmanari inquer a son poble d'origen; però que atenant a l'alsa de papé, ara més que mai son insuficients els 110 abonats que hi té, ja que dels pobles de fora es pot contar en poca cosa.

La ciutat d'Inca, perquè el seu setmanari vagi avant, deu contribuir-hi al manco en 200 suscripcions; i en això anirà encaminada una circular que aviat es repartirà.

Es d'esperar que a una ciutat que compta en les Congregacions piadoses mes floreixents de Mallorca, que té tantes societats de bona mena, tantes escoles i gent de carrera, no voldrà quedar en la mica de taca que li donaria si'l seu setmanari tengués que aplegar per falta de suscripció. No faria Ciutat!

BENDICIÓ D'UNA BENDERA

A la primera festa que han celebrada les Mares Cristianes a sa Patrona Ntra. Sra. dels Dolors, que tengué lloc dia 25, es beneí una artística Bandera; essent padrins la distingida senyora D.ª Maria Ignacia Verd i el M. I. D. Domingo Alzina, Diputat provincial. Feu la bendició el Rnt. Mossen Miquel Llinàs Cura-Ecònom d'Inca.

Aquesta bandera es una joia preciosa d'art i esquisidosa com poques s'en puguen encontrar. La frassa és de D. Antoni Quimenez de Ciutat i el treball de Sor Modesta i D.ª Margalida Verd, que hi han posat tot el seny i la manya, que no es poca, que Deu les ha donat.

El fons és de vellut de seda morat. Les brodadures, totes de sedes i or finísim; formen una gran creu que arriba als extrems de la bandera. Al centre de la creu hi ha una figura de mig cos de la Verge dels Dolors, obra tota de sedes feta a punt d'aguilla, admirable i de molt de mèrit per la delicadesa i perfeccionament amb que està elaborada. La Religiosa en aquest detall e-hi ha fet feina una partida de mesos i persones ben intel·ligents, vengudes de Barcelona, estimen que val mes d'un centenar de duros la Dolorosa tota-sola.

En els quatre cantons de la bandera i en els tres braços de la creu hi ha una flor de cart preciosa a cada un, que, essent set, són la significació dels set dolors de la Verge. Al peu de la creu hi ha un artístic Cor de Jesús.

A dalt de la bandera hi ha una inscripció que diu en bon mallorquí i lletres gòtiques: *O vosaltres que passau per el mar d'aquesta vida mirau si ha dolor comparat al meu dolor* i a baix: *Mares cristianes de la ciutat d'Inca*, i l'escut de la població.

El conjunt és d'una factura elegantíssima que imita l'estil gòtic d'abans del renaixement, lo meteix que'l retable del Oratori de Santa Magdalena; vegis quines semblances tenen ambdues ornamentacions.

Estàn d'enhorabona D.ª Margalida Verd qui és la que ha treballat més en la totalitat; Mossen Antoni Palou, la Presidenta i tota la Junta de la Congregació, pel bon gust i l'esforç que suposa una alaja tant acabada.

Diumenge, al vespre, morí a sa casa de Son Amondà D.ª Magdalena Artigues, Viuda de Coll, a on feia uns quants d'anys vivia amb sos tres fills per haver establert una fàbrica de serrar i de gel an aquell lloc de sa pertencència.

La seva mort és estada sentida pel seu caràcter bondados i resolt que és feia estimar de tots els qui la tractaven.

En sufragi de la seva ànima s'han celebrats suntuosos funerals a la Iglesia Parroquial, assistits per nombrosa concurrència.

Rebín sos desconsolats fills nostro afectuos condol per la pèrdua de sa bondadosa i benvolguda Mare.

El Sr. Ecònom ha fet lliit alguns quants dies, degut en part al cansament dels treballs de la corema. A mes de la feina ordinari que degut al seu cel és molta per atendre els treballs parroquials, casi tots els dies de la Corema, abans de la funció del vespre, ha feta una plàtica doctrinal per preparar els infants de primera comunió i de la solemne.

Prou ens alegrem del seu restabliment.

Divenres feren la comunió solemne un centenar de nins i nines a presència de bastant de públic que acudí a la iglesia a veure la festa de l'alegría.

Tots els dies d'aquesta corema a la Casa de la Vila s'han rifats sis xocs de 5 a 6 duros cada un, venent els billets alguns pobres. A 5 duros cada xoc, equivalen a 150 pesetes que's sorteien diàriament, que en sis setmanes de rifa donen una cantitat 6300 pessetes. Això no es més que el cost aproximat de les sorts, ara no sabem la suma de les ganancies.

Nosaltres no sabem fins a quin punt es legal això, i més quant no és dexa una cantitat prudencial per beneficència pública.

Si les ganancies de les rifes dels mens d'aquests anys derrers se haguessen destinades, per exemple, al oratori de Santa Magdalena, ¡cuantes millores s'haguessen pogudes fer per comoditats del públic!

Ara ha sufseït que aquestes rifes han desbaratada la que's solia fer per a Pasco pel nostro Santuari, que casi era l'únic ingrés que tenia.

Cuantes coses hi ha a Inca que necessiten una mica de seny patriòtic!

Encara que s'en ha parlat poc, el diumenge de l'Àngel es celebrarà al Puig d'Inca la festa del Pa'n-caritat.

Sabem que s'estàn preparant moltes paumes per dur a la bendició del rams de demà. A compte del Ajuntament se'n arreglen 18. Seràn de veure nostros consejals tots a la processó amb la paume triomfant en ses mans.

MERCAT D'INCA

Preus que retgiren a nostro mercat

Bessó	a	75'00	el quintá
Blat	a	25'00	la cortera
Xexa	a	25'50	id.
Sivada	a	12'00	id.
Id. forastera	a	11'50	id.
Ordi	a	15'00	id.
id. foraster	a	14'50	id.
Faves pera cuinar	a	29'00	id.
id. ordinarias	a	23'00	id.
id. per bestia	a	22'50	id.
Blat de les Indies	a	27'00	id.
Monjetes de confit	a	45'00	id.
Id. Blanques	a	44'00	id.
Siurons	a	34'00	id.
Fasols	a	00'00	id.
Garroves	a	07'50	el quintá

LLIBRES de TEMPORADA
de Corema

VENALS A LA LLIBRERIA DE CA'N DURÁN.

DEVOCIONARI LITÚRGIC pels feus de la Diócesis de Mallorca, publicat per la Biblioteca del Bolleí Dominical de les Parroquies de Mallorca, arretglat pel Rnt. D. Joan Quetglas i altres clergues.

En rústica 70 cèntims, encuadernat en tela una pesseta.

EL TRESOR AMAGAT de la Santa Missa per San Leonard de Porto—Maurici—En rústica 40 cèntims. Encuadernat en tela 1'50 ptes.

LA PASSIÓ DE N. S. JESUCRIST segons els quatre evangelistes.—Traducció catalana de Mossèn Llorenç Riber Pvre.—Il·lustrada amb quaranta gravats reproducció dels millors quadres antics i moderns i plans i reconstruccions etc. etc.—En rústica 40 cèntims i encuadernat en tela una pesseta.

VIDA DE SANT JOSEP Espòs de la Verge Maria—Lectures per a les famílies cristianes.—traducció directa del original italià per Mossèn Llorenç Riber, il·lustrat en preciosos gravats.—En rústica una pesseta, en tela dues.

SETMANES SANTES en llatí i castellà, traducció amb notes aclaratòries meditacions i exercicis piedosos per D. Josep Maria Quadrado—Tres pessetes. En castellà solament 2 ptes.

Santa Maria Magdalena pel R. P. E.—D. Lacordaire de l'Ordre de predicadors de l'Acadèmia francesa, traduït per D. Joan Thompson—Encuadernat una Pta.

Los siete Viernes de la Santíssima Verge dels Dolors per l'autora de *Horas Santas*—80 cèntims encuadernat.

Jesucristo y la Magdalena per M. Cambón, en rústica ptes 3'50.

El gran día se aproxima o cartas sobre la Primera comunió per Mons J. Gaume Protonotari apostòlic, traduït del francès per R. P. A. C.—1'25 ptes encuadernat.

MÁQUINAS DE
ESCRIBIR „FOX“

Escritura visible, tecla de retroceso, cinta bicolor y esparcador patentado.

Indiscutible es la máquina de escribir más completa, más sólida, más agradable para el trabajo y la que reúne más ventajas que todas las demás.

Cintas para todas las marcas de máquinas de escribir.

Tampones para máquinas *Yost* y toda clase de accesorios.

VIUDA DE JOSE F. CASTELLA
Plaza del Mercado, 17.—INCA.